

PROEFSTATION VOOR DE RUNDVEEHQUADERI J,
SCHAPENHOUDERIJ EN PAARDENHOUDERIJ (PR)

DE EIWITBEHOEFTE VAN VLEESSTIEREN

Ir. D. Oostendorp
Ing. H. E. Harmsen

PROEFSTATION VOOR DE RUNDVEEHOUDERIJ,
SCHAPENHOUDERIJ EN PAARDENHOUDERIJ (PR)
LELYSTAD

DE EIWITBEHOEFTE VAN VLEESSTIEREN

Protein requirements of beef bulls

Summary in English

Ir. D. OOSTENDORP
Ing. H. E. HARMSSEN

Redactie: ing. J. van Eldik

PUBLIKATIE NR. 40

APRIL 1986

INHOUDSOPGAVE

	blz.
1. INLEIDING	3
2. OPZETVANDEPROEVEN	4
3. AANTAL STIEREN EN LENGTE PROEFPERIODE	6
4. KWALITEIT VAN RUWVOER EN KRACHTVOER	7
5. GEWICHTEN, GROEI EN KWALITEIT VAN DE STIEREN	8
6. ENERGIEOPNAME, EIWITNIVEAU EN VOEDERCONVERSIE	11
7. VERHOUDING TUSSEN VRE EN VEVI	12
8. EIWITOPNAME EN GROEI	13
9. DISCUSSIE	16
10. SAMENVATTING	17
LITERATUUR.	19

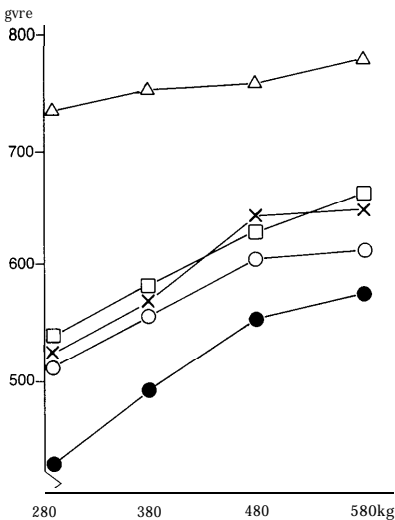
CONTENTS

1. INTRODUCTION	3
2. EXPERIMENTAL PROCEDURE	4
3. NUMBER OF BEEF BULLS AND LENGTH OF EXPERIMENTAL PERIOD	6
4. QUALITY OF ROUGHAGE AND CONCENTRATES	7
5. WEIGHTS, DAILY LIVEWEIGHT GAIN AND CARCASS QUALITY OF THE BEEF BULLS	8
6. ENERGY INTAKE, PROTEIN LEVELS AND FEED CONVERSION	11
7. PROTEIN/ENERGY RATIO.	12
8. PROTEIN INTAKE AND DAILY LIVEWEIGHT GAIN	13
9. DISCUSSION	16
10. SUMMARY	17
REFERENCES	19

1. INLEIDING

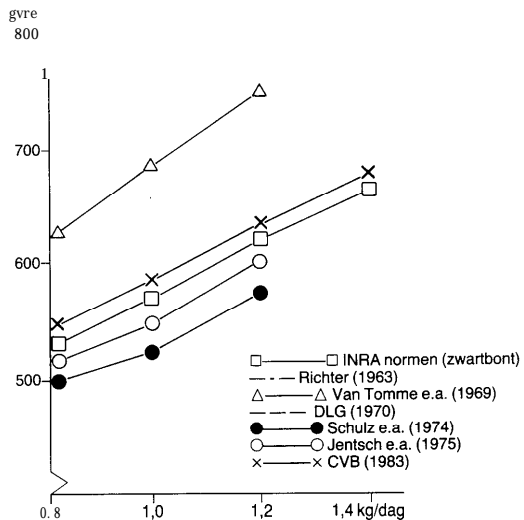
In de loop der jaren zijn al veel proeven over de eiwitbehoefte van vleesstieren genomen. Voor de melkveesrassen loopt deze behoefte volgens de CVB-normen in het gewichtstraject van 200 kg tot 600 kg op van 440 g vre tot 610 g vre bij een groei van 1100 gram per dag (verkorte tabel CVB, 1983).

Bij zuivere vleesrassen wordt in het algemeen een wat hogere eiwitnorm aangehouden. Volgens het Franse INRA is dit ongeveer 20-70 gram per dag hoger dan bij de melkveesrassen. Uiteraard neemt de eiwitbehoefte ook toe naarmate een hogere dagelijkse groei wordt nagestreefd. Dit blijkt uit de figuren 1 en 2, waarin diverse literatuurgegevens zijn verwerkt.

Figuur 1
Eiwitbehoefte bij groei van 1200 g/d

Figure 1
Protein requirements at constant growth level (1200 g/day)

Figuur 2
Eiwitbehoefte bij 400 kg lichaamsgewicht

Figure 2
Protein requirements at constant weight (400 kg)

Het blijkt dat de Nederlandse CVB-normen ongeveer een middenpositie innemen ten opzichte van de buitenlandse gegevens. Ten opzichte van de proefresultaten van De Boer en Hamm (1971) liggen ze zelfs aan de hoge kant.

Toch wordt in de praktijk vaak de vraag gesteld of de CVB-normen niet aan de lage kant zijn. Dit wordt bovendien in de hand gewerkt door het feit dat verschillende mengvoederfirma's hogere eiwitnormen hanteren.

Om deze reden werd besloten een aantal proeven te nemen met verschillende hoeveelheden eiwit in het rantsoen. Het ruwvoer bestond uit snijmaiskuil. In totaal werden in de jaren 1979 t/m 1982 acht proeven met in totaal 300 stieren uitgevoerd. De plaats van uitvoering was het Regionaal onderzoekcentrum De Vlierd te Brùchem.

2. OPZET VAN DE PROEVEN

In de jaren 1979 t/m 1982 werden acht proeven uitgevoerd. Per proef waren 40 stieren aanwezig in 4 gelijkwaardige groepen van elk 10 stuks. In elke proef zijn steeds 4 verschillende eiwitniveaus onderzocht; en dat dus acht keer (herhalingen) na elkaar. Alle stieren waren van het MRIJ-ras; ze waren ongeveer 5 maanden oud als de proef werd gestart. De voeropname werd steeds geregistreerd per groep van 10 stieren.

Het krachtvoer, bestaande uit gedroogde pulp en sojaschroot, werd dagelijks afgewogen. Het ruwvoer (snijmaiskuil) werd een keer per twee weken op twee opeenvolgende dagen afgewogen en ook werden de eventuele resten gewogen. In de proeven 1 t/m 4 werden rundveemineralen zonder romensin en in de proeven 5 t/m 8 mineralen met romensin verstrekt. De vre-gehalten van de proefobjecten staan in tabel 1.

Tabel 1 Hoeveelheden krachtvoer met vre-gehalten per proefobject

	Levend gewicht kg	Krachtvoer kg	vre % in het krachtvoer ¹⁾				
			A	B	C	D	E
Minder dan	250	2½	7	11	15	19	23
Meer dan	250	3	7	11	15	19	23

	Live weigh t kg	Concentrate kg	dcp % in concentrate				
			A	B	C	D	E

Table 1 Quantities of concentrates with different dep-content per experimental group

¹⁾ Krachtvoer met verschillende hoeveelheden gedroogde pulp en sojaschroot.

In de proeven 1 t/m 4 waren opgenomen de objecten A t/m D. Bij deze proeven kwam naar voren dat de groei en de snijmaisopname van de stieren met de laagste eiwithoeveelheid (object A) verder achter bleef dan aanvankelijk werd aangenomen. In de volgende serie proeven 5 t/m 8 is daarom het object A vervallen en is een nieuw object E met een hoger eiwitgehalte toegevoegd.

Het gebruikte „krachtvoer” bestond uit inlandse bietenpulp, aangevuld met verschillende hoeveelheden sojaschroot (tabel 2). Er werd onbeperkt snijmaiskuil gevoerd.

Tabel 2 Samenstelling van het krachtvoer in % per object

Object	% vre	Gedroogde pulp	Sojaschroot
A	7	95	5
B	11	84	16
C	15	72,5	27,5
D	19	61,5	38,5
E	23	50	50

Group	% dcp	Dried beet pulp kg	Soy bean meal kg

Table 2 Composition of concentrates in % per experimental group

Voor inlandse pulp is aangenomen 52 gram vre en voor sojaschroot 410 gram vre per kg produkt. De verhouding van de hoeveelheden gedroogde pulp en sojaschroot is in alle 8 proeven gehandhaafd, onafhankelijk van kleine afwijkingen in de vre-gehalten van de afzonderlijk genomen monsters.

De gevoerde snijmaiskuilen zijn steeds onderzocht op energie en eiwit. Bij elke voerwe-
ging werd een monster genomen voor bepaling van het droge-stofgehalte.

3. AANTAL STIEREN EN LENGTE PROEFPERIODE

Voor elke proef zijn steeds 40 MRIJ-kalveren aangekocht, die op een leeftijd van ca. 5 maanden werden ingedeeld in 4 groepen van elk 10 stieren (tabel 3). Door uitval konden niet steeds 10 stieren per groep slachtrijp worden afgeleverd.

Tabel 3 Lengte proefperiode in dagen en aantal afgeleverde stieren per groep

Proef	Maand van geboorte	Start proef	Lengte proefperiode in dagen					Aantal stieren				
			A	B	C	D	E	A	B	C	D	E
1	2-1979	20- 6	439	404	362	362	—	10	10	10	10	—
2	6-1979	7-12	404	362	362	333	—	7	8	8	8	-
3	11-1979	22- 4	393	356	342	342	-	10	10	10	10	—
4	4-1980	25- 9	439	390	361	361	—	9	8	9	10	—
5	6-1980	10-12	—	324	324	324	324	—	9	9	10	9
6	11-1980	23- 4	—	313	313	313	313	—	10	10	9	10
7	12-1980	15- 5	—	354	354	354	354	—	10	10	10	10
8	6-1981	30-10	—	346	346	346	346	—	9	8	9	9
Gemiddelde proeven 1 t/m 4			419	378	357	350	—					

Experi- ment	Month of birth	Start exp.	Length of exp. period					Number of bulls				
			A	B	C	D	E	A	B	C	D	E

Table 3 Length of experimental period (days) and number of beef bulls per experimental group

Het aantal dagen dat de stieren in de eiwitproef waren opgenomen is afhankelijk van het gewicht van de stieren bij de start en van de groei tijdens de proefperiode. Uit de eerste 4 proeven komt duidelijk naar voren dat de stieren met de lage eiwitniveaus langer zijn aangehouden. In de proeven 5 t/m 8 waren de verschillen tussen de groepen stieren kleiner en zijn alle stieren steeds per proef op eenzelfde datum afgezet. Het eiwitgehalte in het krachtvoer van groep A was duidelijk te laag voor een optimale groei. Dit was de reden om object A te laten vervallen en in de proeven 5 t/m 8 het object E met een hoger eiwitgehalte in de proef op te nemen.

In proef 2 zijn tijdens de opfokperiode door het optreden van pinkengriep reeds twee stieren per groep uitgevallen. In de andere proeven bleef de uitval beperkt; meestal was de uitval een gevolg van op oudere leeftijd optredende longontsteking of kreupelheid.

In het totaal van alle proeven waren in object A 36 stieren tot aan het eind van de proef aanwezig, in object B 74, in object C 74, in object D 76 en in object E 38.

4. KWALITEIT VAN RUWVOER EN KRACHTVOER

Wanneer aan een nieuwe snijmaiskuil werd begonnen is steeds een monster genomen voor voederwaardeonderzoek. Ook werden monsters genomen van de gedroogde pulp en het sojaschroot (zie tabel 4).

Tabel 4 Gehalten vre en VEVI in de droge stof van de verstrekte voedermiddelen

Periode	Snijmaiskuil		Gedroogde pulp				Sojaschroot			
	vre	VEVI	monster	ds	vre	VEVI	monster	ds	vre	VEVI
20/7-2/9 '79	57	955	1	910	55	1100	1	884	444	1187
3/9-29/10 ¹⁾	70	900	2	879	51	1120	2	851	432	1237
30/10-7/1 '80	60	920	3	894	61	1103	3	853	419	1189
8/1-4/2	47	975	4	885	64	1144	4	860	408	1180
5/2-20/11	48	965	5	833	71	1165				
21/11-29/12	40	944								
30/12-21/9 '81	40	1019								
22/9-19/10 ¹⁾	40	1000								
20/10-11/1	39	966								
12/1-20/5	46	949								
21/5-6/9	49	977								
7/9-10/10	49	975								

Period	dcp	VEVI
	<i>Maize silage</i>	

Tabel 4 Dcp- and VEVI-content in the dry matter of the different feed stuffs

¹⁾ Verse snijmais, geogst bij een tekort aan kuilvoer.

Het droge-stofgehalte van de snijmaiskuil is bij elke weging van de ruwvoeropname opnieuw vastgesteld. Met uitzondering van de verse snijmais varieerde het droge-stofgehalte tussen 25 en 30%. Ook de vre-gehalten waren vrij constant, met uitzondering van de snijmais die gevoerd werd in de herfst van 1979. De energiewaarde, uitgedrukt in VEVI, varieerde van 900-1019 in de droge stof. Ook de gehalten van de gedroogde pulp en het sojaschroot liepen nogal uiteen.

5. GEWICHTEN, GROEI EN KWALITEIT VAN DE STIEREN

De stieren werden gewogen bij de start van de proef en vervolgens om de 4 weken en bij aflevering (tabel 5).

Het blijkt dat de stieren bij de start van de proef ca. 160 kg wogen en dat ze werden afgeleverd bij een gewicht van ongeveer 550 kg. Alle eindgewichten en de groei zijn berekend op een aanhoudingspercentage van 56%.

In 6 van de 8 proeven gaf het object met het hoogste eiwitgehalte ook de hoogste groeicijfers. De verschillen in groei tussen de objecten C t/m E waren gering. In de eerste serie van 4 proeven bleef het object A met 7% vre in het krachtvoer sterk achter in groei. Dat was ook in mindere mate het geval met object B ten opzichte van de objecten C en D. Soortgelijke verschillen traden op in de proeven 5 t/m 8, zij het wat minder duidelijk.

In de serie 5 t/m 8 werden de kalveren op een iets hoger gewicht in de proef opgenomen en op een iets lager gewicht afgeleverd. Dit kan tot gevolg hebben gehad dat de groei van de stieren iets gunstiger werd. Bovendien zijn in de laatste 4 proeven ook mineralen met romensin verstrekt, in tegenstelling tot de eerste 4 proeven waarbij mineralen zonder romensin werden gegeven. De groei van de stieren in de laatste 4 proeven was in ieder geval iets beter dan in de eerste 4 proeven.

Wat de gewichten betreft blijkt uit tabel 6 dat in de proefserie 1 t/m 4 de stieren in object A geslacht 18 kg minder wogen dan die van object D, niettegenstaande de dieren van object A 65 dagen langer werden aangehouden. Voor de objecten B en C waren dit respectievelijk 24 en 3 dagen met een lager slachtgewicht van respectievelijk 4 en 2 kg. In de proefserie 5 t/m 8 waren er geen verschillen in lengte van de proefperiode en waren de stieren van object B 4 kg lager in slachtgewicht dan die van object D. Het slachtgewicht van de stieren van de objecten C en E was respectievelijk 3 en 6 kg hoger dan die in groep D. De aanhoudingspercentages vertoonden geen grote schommelingen. Er is een tendens, vooral in de proeven 1 t/m 4, dat de aanhoudingspercentages iets stijgen naarmate er krachtvoer met meer eiwit werd verstrekt. Een hoger eiwitgehalte lijkt de groei iets te bevorderen, wat kan leiden tot iets slachtrijpere stieren. Naarmate de stieren meer vet aanzetten stijgt ook vaak het aanhoudingspercentage. De gevonden aanhoudingspercentages zijn niet hoog, maar de levendgewichten zijn stalgewichten.

De stieren werden bij een optimale slachtrijpheid afgeleverd (tabel 7). De verschillen in eiwitgehalten tussen de objecten hebben niet geleid tot een verschil in slachtrijpheid van de stieren.

Bij de eerste 4 proeven werden de stieren van de lagere eiwitniveaus langer aangehouden om te komen tot een goede slachtrijpheid. Zouden alle stieren op een gelijk tijdstip zijn afgezet, dan waren de stieren van groep A (laag eiwitniveau) zeker niet voldoende slachtrijp geweest. Door een minder snelle groei (lager energieniveau) vindt minder vetaanzet plaats en bij een snellere groei vindt eerder vetaanzet plaats.

Het blijkt verder dat de grotere eiwitgiften (boven de norm) niet leidden tot minder vetaanzet bij de stieren. Dit is dus niet in overeenstemming met de vaak gehoorde mening in de praktijk dat men door extra eiwit te geven minder vette stieren krijgt.

Tabel 5 Levend gewicht in kg en groei in de proefperiode in grammen per stier per dag

Object Proef	A			B			C			D			E		
	start	eind	groei	start	eind	groei	start	eind	groei	start	eind	groei	start	eind	groei
2	156	535	863	151	545	975	153	548	1091	153	570	1152	153	570	1152
3	177	532	879	176	570	1088	176	566	1077	175	561	1106	175	561	1106
4	167	509	870	166	557	1098	166	552	1129	165	561	1158	165	561	1158
5	140	530	888	140	534	1010	140	552	1141	140	546	1125	140	546	1125
6	---	---	---	182	537	1131	185	545	1146	181	537	1134	182	559	1201
7	---	---	---	169	528	1147	170	541	1185	169	546	1204	169	530	1153
8	---	---	---	157	554	1121	157	543	1090	157	545	1096	157	561	1141
Gem. 1 t/m 4	---	---	---	153	518	1055	155	554	1153	153	532	1095	153	554	1159
5 t/m 8	160	527	875	158	552	1042	159	555	1110	158	560	1135	165	551	1164
	---	---	---	165	534	1113	167	546	1144	165	540	1132	165	551	1164

Experiment	A			B			C			D			E		
	start	eind	growth	start	eind	growth	start	eind	growth	start	eind	growth	start	eind	growth

Tabel 5 Live weight (kg) and daily live weightgain (g/day)

Tabel 6 Levendgewicht (vastgesteld op proefboerderij) koud geslachtgewicht in kg en aanhoudingspercentage van de stieren gemiddeld per proef

Object Proef	A			B			C			D			E		
	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	levend geslacht %	
1	544	300	55,1	544	305	56,1	550	307	55,8	559	319	57,1	---	---	
2	540	298	55,2	562	319	56,8	570	317	55,6	565	314	55,6	---	---	
3	507	285	56,2	550	312	56,7	543	309	56,9	553	314	56,8	---	---	
4	538	297	55,2	545	299	54,9	554	309	55,8	545	306	56,1	---	---	
5	---	---	---	552	301	54,5	554	305	55,1	547	301	55,0	570	313	54,9
6	---	---	---	535	296	55,3	543	303	55,8	549	306	55,7	535	297	55,5
7	---	---	---	556	310	55,8	545	304	55,8	548	305	55,7	565	314	55,6
8	---	---	---	529	290	54,8	553	310	56,1	541	298	55,1	561	310	55,3
Gem. 1 t/m 4	532	295	55,5	550	309	56,2	554	311	56,1	555	313	56,4	---	---	
5 t/m 8	---	---	---	543	299	55,1	549	306	55,7	546	303	55,4	558	309	55,3

Experiment	A			B			C			D			E		
	live	carcass %	live	carcass %	live	carcass %	live	carcass %	live	carcass %	live	carcass %	live	carcass %	

Tabel 6 Live weight (kg), carcass weight (kg) and killing out percentage (%) average per experiment.

Tabel 7 Beveleedheid (Bv), vetbedekking (Vb) en inwendig vet (Vi), uitgedrukt volgens de EUROP-classificatie

Object Proef	A			B			C			D			E		
	B v	Vb	Vi	Bv	Vb	Vi	B v	Vb	Vi	B v	Vb	Vi	Bv	Vb	Vi
2	R°	3--	2-	R°	3-	2-	R°	3-	2"	R°	3"	2"	--	--	--
3	R°	2"	2"	R°	2+	2+	R°	2"	2"	R°	2+	2+	--	--	--
4	R-	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2"	2+	R°	3-	3-	--	--	--
5	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2+	2-	--	--	2"
6	--	--	--	R°	2"	2"	R°	2+	2-	R°	2"	2"	R°	2"	2"
7	--	--	--	R°	2+	2+	R°	2+	2+	R°	2+	2"	R°	2"	2+
8	--	--	--	R°	2"	2+	R°	2"	2+	R°	21"	2"	R°	2"	2+
Gem. 1 t/m 4	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2+	2"	--	--	--
5 t/m 8	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R°	2"	2"	R	2"	2"

Experiment Fl Fc If fi fc if fi fc if fi fc if fi

Tabel 7 Fleshiness (FL), fat cover (fc) en internal fat (if), EUROP-classification scheme

Object Proef	A			B			C			D			E		
	vre	VEVI	vc	vre	VEVI	vc	vre	VEVI	vc	vre	VEVI	vc	vre	VEVI	vc
1	174	2914	7,69	201	2701	6,86	211	2416	6,12	246	2444	5,86	--	--	--
2	161	2639	7,43	191	2573	6,53	232	2614	6,70	259	2524	6,54	--	--	--
3	142	2503	7,32	182	2551	6,52	213	2447	6,34	250	2418	6,11	--	--	--
4	156	2913	7,47	183	2655	6,74	212	2511	6,09	250	2546	6,27	--	--	--
5	--	--	--	156	2282	6,43	193	2303	6,40	227	2243	6,30	263	2243	5,95
6	--	--	--	153	2174	6,06	177	2257	6,08	227	2230	5,92	264	2278	6,31
7	--	--	--	176	2452	6,18	210	2431	6,30	250	2458	6,34	292	2547	6,30
8	--	--	--	167	2211	6,06	210	2353	5,90	246	2303	6,08	293	2481	6,19
Gem. 1 t/m 4	158	2742	7,48	189	2620	6,66	217	2497	6,31	251	2483	6,20	--	--	--
5 t/m 8	--	--	--	163	2280	6,18	198	2336	6,17	238	2309	6,16	278	2387	6,19

Experiment dcp VEVI fe dcp VEVI fe dcp VEVI fe dcp VEVI fe

Tabel 8 Intake of kg dcp, kVEVI and feed conversion (fc), average per beefbull

Experiment	A			B			C			D			E		
	dcp	VEVI	fe	dcp	VEVI	fe	dcp	VEVI	fe	dcp	VEVI	fe	dcp	VEVI	fe
1	174	2914	7,69	201	2701	6,86	211	2416	6,12	246	2444	5,86	--	--	--
2	161	2639	7,43	191	2573	6,53	232	2614	6,70	259	2524	6,54	--	--	--
3	142	2503	7,32	182	2551	6,52	213	2447	6,34	250	2418	6,11	--	--	--
4	156	2913	7,47	183	2655	6,74	212	2511	6,09	250	2546	6,27	--	--	--
5	--	--	--	156	2282	6,43	193	2303	6,40	227	2243	6,30	263	2243	5,95
6	--	--	--	153	2174	6,06	177	2257	6,08	227	2230	5,92	264	2278	6,31
7	--	--	--	176	2452	6,18	210	2431	6,30	250	2458	6,34	292	2547	6,30
8	--	--	--	167	2211	6,06	210	2353	5,90	246	2303	6,08	293	2481	6,19
Gem. 1 t/m 4	158	2742	7,48	189	2620	6,66	217	2497	6,31	251	2483	6,20	--	--	--
5 t/m 8	--	--	--	163	2280	6,18	198	2336	6,17	238	2309	6,16	278	2387	6,19

6. ENERGIE-OPNAME, EIWITNIVEAU EN VOEDERCONVERSIE

Om inzicht te krijgen in de energie-opname is het krachtvoer per groep stieren steeds dagelijks afgewogen. De snijmaiskuilopname is vastgesteld door elke twee weken op drie opeenvolgende dagen de verstrekte snijmaiskuil te wegen. Er werd gevoerd met een maximum van 5% resten, die na de derde dag werden gewogen. Hieruit werd de gemiddelde snijmaisopname per twee weken berekend en mede daaruit volgde een overzicht van de totale voederopname (tabel 8).

Uit tabel 8 blijkt dat het verschil in eiwitopname vooral een gevolg is van het verstrekte krachtvoer met meer of minder sojaschroot en gedroogde pulp. In de proeven 1 t/m 4 werden de stieren op een iets hoger eindgewicht afgezet. Door de langere proefperiode nam de opname van zowel het eiwit als van de kVEVI in een vrij snel tempo toe. Door een verschil in de lengte van de proefperiode zegt de totale opname aan eiwit en VEVI over de dagelijkse opname nog betrekkelijk weinig. In de proeven 5 t/m 8 was de proefperiode ook korter en zien we een lagere totaal-opname aan eiwit en VEVI. Verder zijn de stieren uit deze 4 proeven op een iets lager eindgewicht afgeleverd.

Per proef en per eiwitniveau is uit de energie-opname en de groei tijdens de proefperiode het voederverbruik per kg groei berekend (voederconversie). In de eerste 4 proeven ligt de voederconversie iets hoger dan in de laatste 4 proeven. In de proeven 1 t/m 4 zien we bij een hoger eiwitniveau in de rantsoenen de voederconversie gunstiger worden. Vooral het lage eiwitniveau gaf een duidelijk hoger voederverbruik. De voederconversie was voor object B toch ook nogal wat hoger dan die van de stieren in de objecten C en D. Het hoogste eiwitniveau gaf in de proeven 1 t/m 4 het gunstigste voederverbruik.

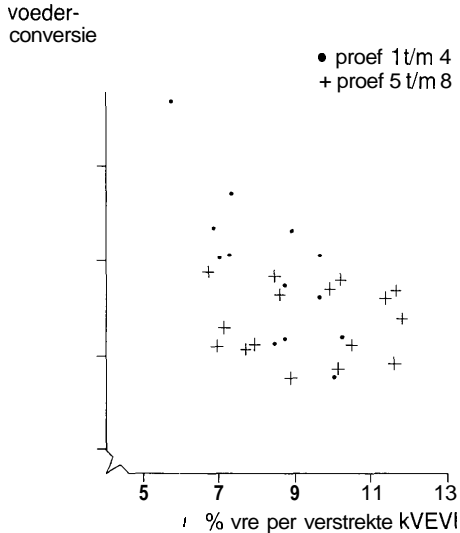
In de tweede serie proeven (5 t/m 8) zien we geen verschil in voederconversie van de stieren bij de verschillende eiwitniveaus. De voeding in beide series was gelijk, met dien verstande dat de proefperiode van de proeven 5 t/m 8 gemiddeld ca. 30 dagen korter was en dat daarin mineralen met romensin werden verstrekt.

Opvallend is dat de stieren van object A (laag eiwit) in bijna alle gevallen minder snijmaiskuil opnamen dan de stieren in de andere objecten. Een te lage hoeveelheid eiwit in het rantsoen doet de energie-opname dan dalen (zie bijlage 1).

Eiwitniveau en voederconversie

Door de verschillen in de eiwitniveaus, de lengte van de proefperioden en de afleveringsgewichten komt uit de totale eiwit- en energie-opname niet duidelijk naar voren welk percentage eiwit in het rantsoen het gunstigst is. De totale droge-stofopname gedurende de gehele proefperiode is niet uitgerekend, maar wel de droge-stofopname in het gewichtstraject van 175-525 kg van de stieren (bijlage 1 en 2). In figuur 3 is het verband weergegeven tussen het percentage verteerbaar ruw eiwit dat per kVEVI is verstrekt en de gevonden voederconversie.

Uit figuur 3 blijkt dat, wanneer er minder dan 70 gram verteerbaar ruw eiwit per kVEVI wordt verstrekt, de voederconversie voor de stieren vrij sterk stijgt. Verder is er een tendens aanwezig dat een hoger vre-gehalte in het rantsoen een gunstige invloed heeft op de voederconversie.

Figuur 3

Verband tussen % vre per kVEVI en de voederconversie

Figure 3

Relation between the amount of dcp per kVEVI and the feed conversion

Helaas stijgen de voederkosten met een verhoging van het eiwitgehalte in het rantsoen. Bij een voederverbruik van 2500 kVEVI per mestperiode en een prijs van f 0,60 per kg vre betekent een verhoging van 1% vre in het rantsoen een stijging van de voederkosten met f 15 per stier. Dit betekent dat bij een prijs van f 9 per kg geslachtgewicht en een mestperiode van 300 dagen de groei ca. 10 gram per dier per dag moet toenemen.

Verhouding tussen vre en VEVI

Het is bij de stierenvleesproductie niet gebruikelijk steeds een rantsoen met dezelfde verhouding vre : VEVI te verstrekken. Na de opfok wordt tot een leeftijd van 10 à 12 maanden naast onbepert snijmaiskuil vaak 2 kg eiwitrijke brok verstrekt. Vanaf 10 à 12 maanden wordt de krachtvoergif meestal verhoogd tot 3 kg krachtvoer per stier per dag. Door het zwaarder worden van de stieren neemt de energie-opname uit snijmaiskuil regelmatig toe. De snijmaiskuil heeft een laag eiwitgehalte, zodat de verhouding vre : VEVI bij het ouder worden van de stieren steeds ruimer wordt. Deze methode van voer verstrekken sluit goed aan bij de normen van het Centraal Veevoeder Bureau. Bij de stijging van het levendgewicht neemt de dagelijkse eiwitbehoefte toe, maar de verhouding vre : VEVI wordt steeds ruimer. Bij een snellere groei per dag stijgt ook de eiwitbehoefte en kan de verhouding vre : VEVI ook nog iets ruimer zijn.

Voor een nadere bestudering van de optimale eiwitvoorziening bij een bepaald levendgewicht van de stier is per proef en per object de groei (gewichtstoename) uitgezet tegen het aantal dagen in de proefperiode. Door nu per 50 kg gewichtstoename het aantal dagen af te lezen kon de dagelijkse groei per 50 kg gewichtstoename worden berekend. We gaan daar nu nader op in.

8. EIWITOPNAME EN GROEI

Het startgewicht van de stieren bij het begin van de proef lag tussen 150 en 175 kg en het eindgewicht was steeds hoger dan 525 kg. Per gewichtstraject van 50 kg werden nu de gevoerde hoeveelheid eiwit en de groei per dag berekend (tabel 9 blz. 14).

Uit tabel 9 blijkt dat er grote verschillen zijn in de verstrekte hoeveelheden verteerbaar ruw eiwit. De lage eiwitniveaus gaven bij alle gewichtsklassen een duidelijke verminderde groei van de stieren. Vaak zien we bij de lage eiwitniveaus een verlaagde energie-opname (zie bijlage 1). Voor de objecten B t/m E gaf een hogere eiwitgift niet steeds een snellere groei van de stieren. Vooral bij de hogere gewichten van de stieren was er weinig reactie van een hogere eiwitgift op de groei. Bij de jonge- en lichtere stieren gaf een iets hogere eiwitgift vaak wel een iets betere groei.

Zoals te verwachten was, waren er tussen de verschillende proeven nogal verschillen in groeiviveaus bij de stieren. Hierdoor is het weinig zinvol de eiwitopname zondermeer in verband te brengen met de groei van de stieren. Om toch de gevonden eiwitopname en de groei te kunnen vergelijken met de huidige CVB-normen is nagegaan welk object qua eiwitopname en groei de CVB-normen het dichtst benaderde.

Voor de gewichtsklassen van 200 kg t/m 400 kg was dit het object C en voor de gewichtsklassen 450 t/m 500 kg was dit object B. Vervolgens is per proef berekend hoeveel de groei en de opgenomen hoeveelheid eiwit van de andere objecten afweken van die van respectievelijk de objecten C of B.

De groei en de eiwitopname van de objecten C of B zijn daarbij op nul gesteld. Bij het eiwit is daarbij nog een correctie toegepast voor het verschil tussen de opgenomen hoeveelheid eiwit van de groepen C of B en de hoeveelheid eiwit die volgens de norm nodig was.

In figuur 4 staan de afwijkingen van de CVB-normen als gemiddelde per object van 4 proeven.

De gevonden afwijkingen van groei en eiwitopname van de CVB-normen van de proeven afzonderlijk per gewichtsklassen, zijn weergegeven in de bijlage 3 met de figuren 1 t/m 7. Het blijkt dat in de gewichtsklassen 175-225 kg en 225-275 kg een hogere eiwitgift dan de norm (CVB) de groei van de stieren nog doet stijgen. Het meetpunt ligt bij deze beide gewichtstrajecten op respectievelijk 1220 en 1170 gram groei per dag met een eiwitgift van 515 en 535 gram verteerbaar ruw eiwit. Bij een verhoging van de eiwitgift met 100 gram treedt er respectievelijk ca. 75 en 50 gram groeiverbetering op. Het blijkt dus dat voor de gewichtsklassen beneden de 275 kg levendgewicht met extra eiwit ten opzichte van de CVB-norm een betere groei kan worden verkregen.

Een vraag is of men in de jeugdfase van de stieren wel naar een maximale groei moet streven. Uit recent IVO-onderzoek is gebleken dat een snelle jeugdgroei niet steeds de hoogste financiële resultaten bij aflevering van de stieren behoeft te geven. Het nulpunt ligt in de proeven al rond 1200 gram groei per stier per dag.

In de gewichtstrajecten boven 275 kg levendgewicht geeft extra eiwit ten opzichte van de CVB-norm geen extra groei van de stieren. Een lagere eiwitgift dan de norm geeft daarentegen wel een verminderde groei. Deze kan bij een duidelijk eiwittekort vrij sterk dalen.

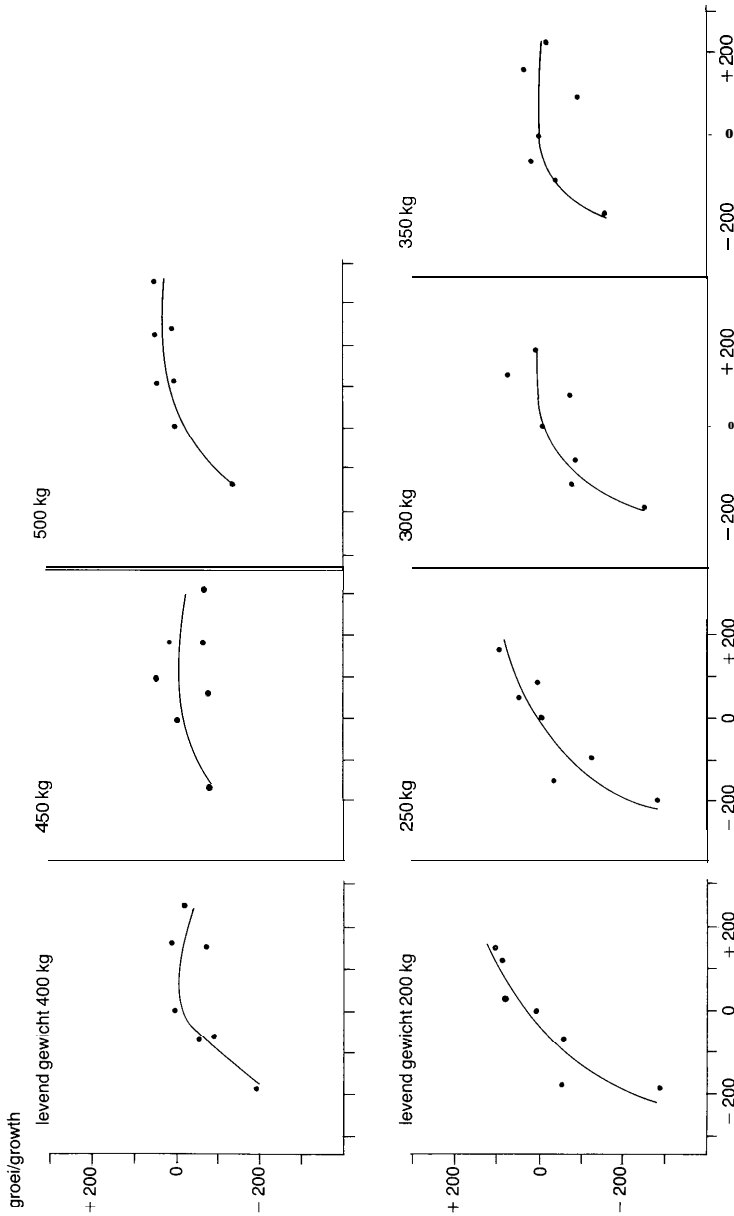
In de figuren van de bijlagen zien we boven de gewichtsklasse van 275 kg gewicht en cor-

Tabel 9 Grammenvre perstierperdag en dedagelijksgegroein grammen pergewichtstrajectvan 50 kg

Levendegewicht	Proefserie	A		B		C		D		E	
		vre	groei	vre	groei	vre	groei	vre	groei	vre	groei
175-225	1 t/m 4	288	794	399	1025	486	1081	591	1176	—	—
	5 t/m 8	—	—	367	1316	471	1361	571	1439	688	1471
225-275	1 t/m 4	342	858	433	1020	515	1143	623	1149	—	—
	5 t/m 8	—	—	396	1170	506	1198	602	1242	708	1290
275-325	1 t/m 4	361	881	472	1042	585	1124	677	1205	—	—
	5 t/m 8	—	—	447	1198	564	1274	660	1205	765	1282
325-375	1 t/m 4	379	926	507	1105	618	1087	734	1130	—	—
	5 t/m 8	—	—	488	1163	590	1205	691	1111	818	1190
375-425	1 t/m 4	411	971	538	1081	651	1163	762	1176	—	—
	5 t/m 8	—	—	532	1105	628	1163	755	1099	856	1149
425-475	1 t/m 4	431	1000	563	1081	692	1149	795	1111	—	—
	5 t/m 8	—	—	552	1136	670	1070	795	1081	915	1075
475-525	1 t/m 4	443	897	584	1036	693	1081	811	1093	—	—
	5 t/m 8	—	—	587	1020	699	1031	820	1036	934	1081
Gemiddeld 175-525	1 t/m 4	378	900	497	1054	607	1117	715	1148	—	—
	5 t/m 8	—	—	487	1152	584	1174	705	1159	821	1207
Live weight kg	experiment series	dcp	gro wth	dcp	growth	dcp	growth	dcp	growth	dcp	growth
		A		B		C		D		E	

Table 9 Intake of dcp (g) per beef bull perday and daily live weightgain (g) per 50 kg of liveweightgain

relatiecoëfficiënten (R) in bijna alle klassen vrij sterk afnemen. Boven de gewichtsklasse van 275 kg levendgewicht komt de CVB-norm dus goed overeen met de resultaten van deze proeven. Wel is er de tendens dat een verlaging van de hoeveelheid eiwit een minder sterke daling van de groei tot gevolg heeft dan in de normen wordt aangegeven.

Figuur 4 Afwijkingen van eiwitopname (gvre/d/d) en groei (g/d/d) t.o.v. CVB-norm
Figure 4 Deviation of protein intake and daily live weight gain from the CVB-standards vre/dcp

9. DISCUSSIE

In totaal zijn 8 proeven uitgevoerd met 4 eiwithoeveelheden per proef. Deze hoeveelheden waren zodanig gekozen dat de hoeveelheid te verstrekken eiwit beneden, gelijk aan, of boven de CVB-norm kwam te liggen. Al vrij spoedig bleek dat de laagste eiwitgift zo laag was dat de stieren onvoldoende snijmaiskuil gingen opnemen. De stieren kregen hierdoor te weinig energie voor een optimale groei. Vanaf de vijfde proef zijn de hoeveelheden eiwit daarom verhoogd door het A-object te laten vervallen en een object E met een grotere hoeveelheid eiwit toe te voegen.

Uit de proeven kwam naar voren dat een verhoging van het vre-gehalte in het krachtvoer ten opzichte van de CVB-normen niet steeds een betere groei tot gevolg had. Bij de lagere gewichten werd meestal wel een iets betere groei van de stieren verkregen, maar bij de hogere gewichten bleken de CVB-normen wel de maximale groei van de stieren te geven.

In de periode dat het levendgewicht 200 tot 300 kg is, wordt de snelste groei van de stieren verkregen (tabel 10). In het traject 175-275 kg is bij de vastgestelde groei iets minder eiwit verstrekt dan de CVB-normen aangeven. In dit gewichtstraject moet ca. 200 gram eiwit meer worden verstrekt om een groeitoename van 85-125 gram per dier per dag te bereiken. Bij hogere levendgewichten geeft extra eiwit boven de CVB-norm geen extra groei meer.

Voor een snellere groei van de stieren in de lagere gewichtsklasse moet nogal wat extra eiwit worden verstrekt. Uit onderzoek van Bergström en Dijkstra (IVO) komt naar voren dat een snellere groei van de stieren beneden 350 kg levendgewicht niet behoef te leiden tot een beter financieel resultaat. Het blijft dus een vraag of het economisch aantrekkelijk is aan de jonge stieren meer eiwit te verstrekken. De hoeveelheid krachtvoer kan naast onbepaald snijmais aan jonge stieren meestal niet worden verhoogd in verband met de structuurbehoefte van deze stieren. Mogelijk speelt de kwaliteit van het eiwit nog een kleine rol; in de proeven is steeds sojaschroot als eiwitaanvulling verstrekt.

Tabel 10 Energie- en eiwitopname en de groei van de stieren

Levend gewicht kg	groei g.d.d. proefperiode	Opname		CVB-norm		Groeitoename g.d.d. bij verhoging vre 200 gram
		vre (g)	VEVI	vre (g)	VEVI	
200	1221	479	4825	514	4720	+125
250	1170	511	5517	534	5527	+ 85
300	1199	575	6546	570	6628	+ 10
350	1146	604	6917	579	7206	0
400	1163	640	7405	602	8220	- 25
450	1108	560	8073	602	8759	- 5
500	1028	585	8605	586	9116	+ 25

Live weight kg	Growth (g) per day	dcp (g) Intake	VEVI	dcp (g) CVB-standard	VEVI	Growth increase (g) per day at 200 g additional dcp

Tabel 10 Energy and protein intake and daily live weight gain of the beef bulls

10. SAMENVATTING

In ons land hebben de stierenvleesproducenten de neiging, ondanks de hogere prijs voor het krachtvoer, meer eiwit aan de stieren te verstrekken dan volgens de geldende CVB-normen noodzakelijk is. Tal van buitenlandse proeven geven geen eensluidend antwoord op de vraag welke hoeveelheid eiwit een stier per dag nodig heeft voor een optimale groei. In Nederland wordt vaak onbeperkt snijmaaskuil verstrekt, aangevuld met 2 à 3 kg stierenbrok. Door de ruime VEVI/eiwitverhouding in de snijmaaskuil moet eiwitrijk krachtvoer worden bijgevoerd. Meestal wordt dit krachtvoer één keer daags verstrekt bij groepsvoeding van 6 à 7 stieren per groep.

Op het ROC De Vlierd zijn 8 proeven uitgevoerd met totaal 300 MRIJ-stieren. Per proef werd gewerkt met 4 groepen stieren met vier eiwitniveaus (A, B, C, D). Omdat in de proeven 1 t/m 4 bleek dat de stieren in object A (laagste eiwitniveau) te slecht groeiden, is in de proeven 5 t/m 8 object A komen te vervallen en is een nieuw object (E) met een hoog eiwitniveau toegevoegd.

Het krachtvoer bestond uit inlandse gedroogde pulp, aangevuld met verschillende hoeveelheden sojaschroot. De verstrekte hoeveelheden pulp en soja bevatten, omgerekend naar totaal krachtvoer, voor de groepen A, B, C, D en E, respectievelijk 7, 11, 15, 19 en 23% voedernorm ruw eiwit (vre). Het krachtvoer werd dagelijks per groep stieren afgewogen en de snijmaaskuil op 2 achtereenvolgende dagen per twee weken. De belangrijkste resultaten uit deze eiwitproef kunnen als volgt worden samengevat.

- In de proeven 1 t/m 4, (krachtvoer met 7 t/m 10% vre) werd de snelste groei verkregen bij het hoogste eiwitniveau (D).
- De proeven 5 t/m 8, (krachtvoer met 11 t/m 23% vre) gaven eenzelfde tendens als de proeven 1 t/m 4. De verschillen in groei van de stieren bij de hoogste eiwitniveaus waren klein.
- In de proeven 1 t/m 4 zijn de stieren met de lage eiwitniveaus langer aangehouden om voldoende slachtrijpheid te bereiken. In de proeven 5 t/m 8 zijn de stieren door de kleine verschillen in groei tussen de objecten gelijktijdig afgeleverd. De laagste eiwitniveaus gaven ook de laagste slachtgewichten.
- Het verschil in eiwitniveau heeft niet geleid tot verschillen in beveleedheid en vetheid van de stieren.
- De voeropname was bij de stieren die langer zijn aangehouden (1 t/m 4) belangrijk hoger dan bij de stieren die op een eerder tijdstip zijn afgeleverd.
- De voederconversie daalde van 7,48 bij het laagste eiwitniveau tot 6,20 bij de hoogste eiwitniveaus. In de proeven 5 t/m 8 waren de verschillen erg klein en varieerde de voederconversie van 6,16 tot 6,19. Bij minder dan 7% vre in het rantsoen blijkt de voederconversie sterk toe te nemen.
- Bij vergelijking van de eiwitniveaus met de huidige CVB-normen blijkt dat in de gewichtsklasse van 175 tot 275 kg de CVB-norm niet de maximale groei geeft. Boven 275 kg levendgewicht zijn de eiwitnormen voldoende voor een maximale groei van de stieren.

SUMMARY

The common system of bull beef production in the Netherlands is an intensive system in which newly born calves are weaned, fattened and finished entirely indoors without grazing. After a rearing period of three months in an insulated calf house the calves move into a non-insulated fattening unit. In the fattening stage the bulls are fed maize silage ad libitum plus a limited amount of concentrates (2-3 kg per day) for about a year. Normally the concentrates are fed once a day to groups of 6 to 7 bulls per pen.

In practice there is a tendency to feed more protein to the bulls than the CVB-standards indicate. For that reason 8 experiments were carried out with in total 300 MRIJ beef bulls on the experimental farm "De Vlierd" to study the protein requirements of beef bulls. Per experiment 4 levels of protein were compared (A, B, C and D). In the experiments 5 up to and including 8 the lowest level A was replaced by the higher level E.

The concentrates consisted of a mixture of dried sugar beet pulp and soybean meal. Calculated to the complete mixture the levels A, B, C, D and E contained respectively 7, 11, 15, 19 and 23% digestible crude protein (dcp).

The results can be summarized as follows.

- In the experiments 1 till 4 the daily growth was highest at protein level D. In the experiments 5 till 8 the differences in daily growth between the protein levels B till E were very small.
- In the experiments 1 till 4 the bulls of the lower protein levels had to be kept longer to arrive at an acceptable degree of finish at slaughter. In the experiments B till E all groups could be slaughtered at the same time. There were no differences in fleshiness of fatness between the bulls of the different protein levels.
- The total feed intake was considerably higher in the groups that had to be kept longer to arrive at an acceptable degree of finish. In the experiments 1 till 4 the feed conversion decreased from 7,48 at protein level A till 6,20 at protein level D. In the experiments 5 till 8 the differences in feed conversion were very small (6,16-6,19).
- With reference to the CVB-standards for protein requirements it is shown that in the live weight range of 175 to 275 kg the CVB-standards do not fully allow a maximal growth rate. Above the level of 275 kg live weight the CVB-standards allow the maximal growth of beef bulls.

LITERATUUR

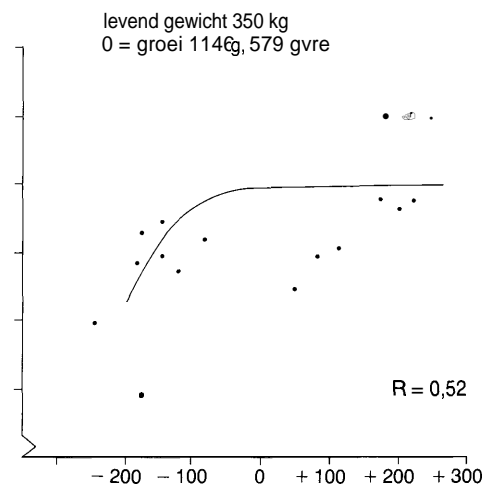
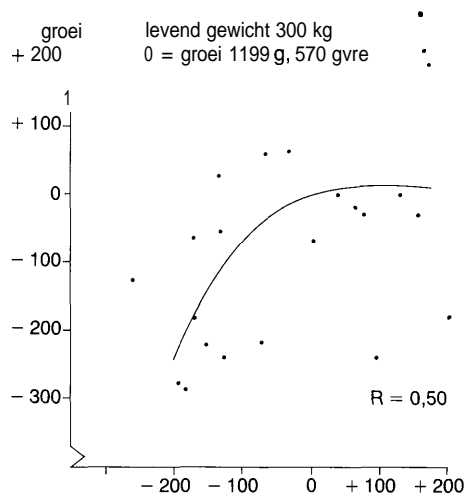
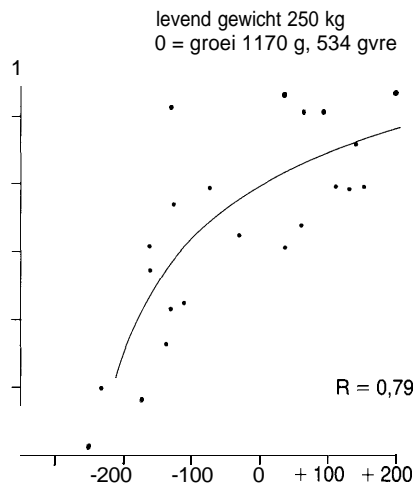
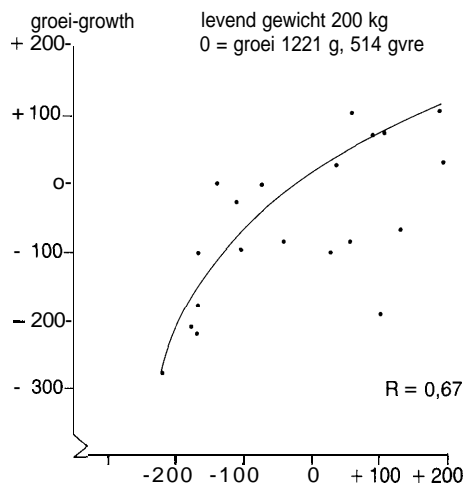
1. Boer F. de, en G. G. H. Hamm. Effect van verschillende hoge eiwitgiften op groei en slachtkwaliteit bij vleesstieren van FH- en MRIJ-ras. *Bedrijfsontwikkeling* 8 (1977) 699-703.
2. Centraal Veevoederbureau in Nederland, 1983. Voedernormen voor de landbouwhuisdieren en voederwaarde van veevoeders. Verkorte tabel.
3. Dijkstra, M. en P. L. Bergström, 1981, 1984. De invloed van een wisselende voerintensiteit gedurende de mestperiode op groei en slachtkwaliteit van FH- en MRIJ-stiertjes. IVO-rapport B-182 en B-250.
4. Daenicke R. und K. Rohr, Qualitätsfleischerzeugung beim Rind-Fütterung. *Züchtungskunde* 55 (1983) 424-436.
5. DLG-Richtzahlen für die Proteinversorgung von Mastbullen, 1970.
6. INRA-Alimentation des Ruminants, 1978.297-343.
7. Jentsch W., Hoffman L., Schiemann R., Wittenburg H., 1985. Tagungsberichte der A d L der D.D.R., 133, 89-106.
8. Richter K., 1963. In World Conference on Animal Production. Rome. E.A.A.P., 1, 147.
9. Schulz E., Oslage H. J., Daenicke R., 1974. *Forsch. Tierphysiol. tiererähr.*, 4, in *Z. Tierphysiol. Tierernähr. u. Futtermittel*.
9. Tomme M. F., 1969. Normen und Rationen. Fütterung landwirtschaftlicher Nutztiere. Koslos-Verlag, Moskau.

Bijlage 1 Eiwitproeven met stieren op De Vlierd. Proeven 1 t/m 4.

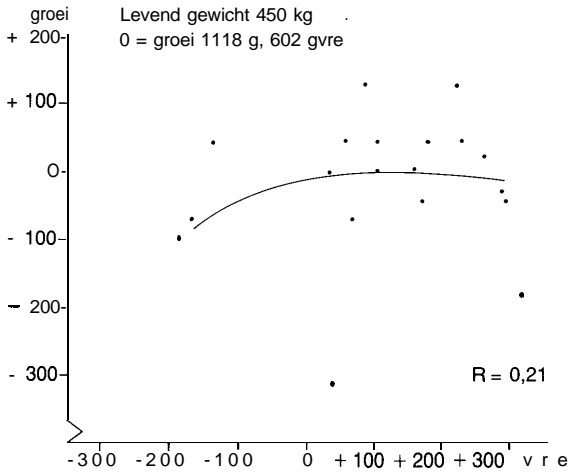
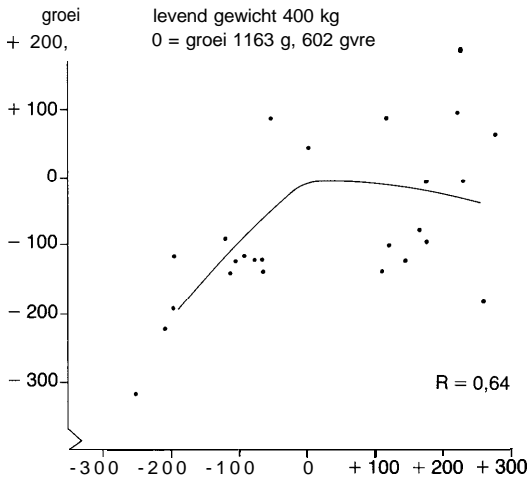
Gewicht in kg	Proef1				Proef2				Proef3				Proef4				Gemiddeld t/m 4								
	Aantal dagen	Groei gdd.	Opname/ dag	vre	Aantal dagen	Groei gdd.	Opname/ dag	vre	Aantal dagen	Groei gdd.	Opname/ dag	vre	Aantal dagen	Groei gdd.	Opname/ dag	vre	Aantal dagen	Groei gdd.	Opname						
	ds	ds	ds	VEVI	ds	ds	ds	VEVI	ds	ds	ds	VEVI	ds	ds	ds	VEVI	ds	ds	ds						
A 175-225	55	909	4344	307	4428	74	676	4083	267	4283	48	1042	5068	315	5219	75	667	4601	277	4808	63	794	4481	288	4612
B	46	1087	4605	401	4741	62	806	4682	396	4869	41	1220	5358	430	5500	46	1087	4327	372	4478	49	1025	4722	399	4879
C	46	1087	4389	456	4499	56	893	4526	488	4719	38	1316	5277	526	5421	45	1111	4557	481	4699	46	1081	4654	486	4804
D	42	1190	4603	532	4694	50	1000	5233	622	5408	36	1389	5166	622	5314	42	1190	4611	585	4754	43	1176	4909	591	5050
A 225-275	63	794	5479	381	5487	49	1020	5365	334	5524	59	847	6022	361	6140	62	806	4912	289	5219	58	858	5442	342	5589
B	56	893	5317	461	5351	44	1136	5267	432	5428	44	1136	5904	456	6026	52	962	4773	383	5029	49	1020	5293	433	5434
C	52	962	5023	490	4907	38	1316	5173	522	5321	43	1163	5839	553	5963	42	1190	5257	501	5456	44	1143	5312	515	5388
D	52	962	4938	619	5061	35	1429	5320	629	5465	43	1163	5667	646	5797	44	1136	5533	601	5716	44	1149	5345	623	5490
A 275-325	68	735	5647	350	5803	53	943	6224	379	6401	64	781	6225	378	6390	42	1190	5706	330	6063	57	881	5956	361	6156
B	62	806	5978	462	6076	39	1282	6338	508	6510	47	1064	6645	501	6757	44	1136	5634	422	5955	48	1042	6136	472	6303
C	49	1020	6364	580	6398	41	1220	6639	642	6824	50	1000	6647	603	6758	38	1316	5411	507	5721	45	1124	6299	585	6453
D	49	1020	6134	671	6155	35	1429	6628	743	6774	42	1190	6940	706	6993	40	1250	5712	597	6027	42	1205	6340	677	6467
A 325-375	54	926	6250	378	6460	55	909	7027	418	7175	62	806	5981	354	6141	45	1111	6587	366	6961	54	926	6440	379	6655
B	50	1000	6022	455	6233	39	1282	7163	552	7281	50	1000	6707	534	6947	42	1190	6730	494	7107	45	1105	6621	507	6859
C	48	1042	6581	557	6776	41	1220	7353	676	7490	57	877	6673	644	6834	38	1316	6614	594	6977	46	1087	6788	618	6994
D	47	1064	6826	654	7036	38	1316	7208	788	7350	51	980	6810	770	6965	41	1220	7142	730	7515	44	1130	6977	734	7194
A 375-425	50	1000	6843	407	7037	50	1000	8127	471	8237	61	820	6312	354	6681	45	1111	8030	425	8431	52	971	7256	411	7527
B	45	1111	7077	525	7189	44	1136	7755	581	7878	50	1000	7265	536	7351	46	1087	7287	511	7674	46	1081	7341	538	7517
C	41	1220	7128	632	7353	46	1087	7305	674	7444	44	1136	7448	657	7519	41	1220	7267	636	7654	43	1163	7290	651	7492
D	38	1316	7191	733	7434	39	1282	7826	818	7946	47	1064	7001	768	7123	46	1087	6681	731	7057	43	1176	7146	762	7364
A 425-475	51	980	7289	444	7791	49	1020	7355	434	7492	54	926	7381	397	7769	46	1087	8523	454	8933	50	1000	7613	431	7974
B	42	1190	7603	548	7790	46	1087	8773	629	8861	49	1020	7088	514	7471	48	1042	8888	564	9008	46	1081	8019	563	8288
C	42	1190	7752	663	7955	46	1087	9067	757	9113	40	1250	7455	643	7823	46	1087	8772	694	9188	44	1149	8301	692	8557
D	42	1190	7313	730	7540	45	1111	8972	863	9052	47	1064	7557	766	7847	46	1087	8978	817	9805	45	1111	8319	795	8577
A 475-525	56	893	9191	495	9304	49	1020	7917	467	7435	55	909	6646	365	6936	63	794	8363	447	8687	56	897	8049	443	8135
B	54	926	8375	587	8535	46	1087	8168	601	8276	47	1064	8647	576	9060	46	1087	8796	571	9211	48	1036	8492	584	8762
C	43	1163	8307	689	8490	50	1000	8198	714	8254	46	1087	8362	680	8769	46	1087	8555	687	8966	46	1081	8353	693	8614
D	43	1163	8173	771	8253	49	1020	9236	886	9308	45	1111	7683	771	7900	46	1087	8629	809	9045	46	1093	8452	811	8648
A 175-525	397	881	2534	156	2803	379	925	2436	147	2465	403	868	2517	146	2611	378	926	2466	137	2590	369	900	2488	147	2567
B	355	986	2271	174	2318	320	1094	2169	167	2213	328	1067	2244	167	2315	324	1080	2144	153	2237	332	1054	2207	165	2271
C	321	1090	2065	185	2102	318	1101	2187	203	2228	318	1101	2175	197	2237	296	1182	1978	174	2072	313	1117	2101	190	2160
D	313	1118	2003	210	2047	291	1203	2115	223	2151	311	1125	2098	226	2149	305	1148	2094	213	2192	305	1148	2078	218	2135

Bijlage 2 Eiwitproeven met stieren op De Vlierd. Proeven 5 t/m 8.

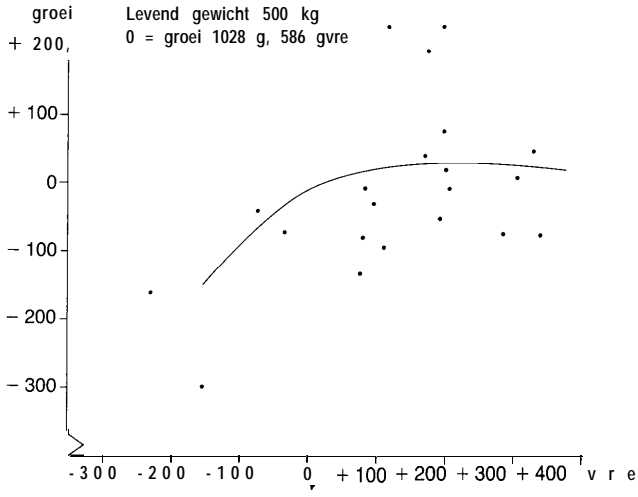
Gewicht in kg	Proef5				Proef6				Proef7				Proef8				Gemiddeld 5 t/m 8								
	Aantal Groei		Opname/dag		Aantal Groei		Opname/dag		Aantal Groei		Opname/dag		Aantal Groei		Opname/dag		Aantal Groei		Opname						
	dagen	gdd.	ds	vre VEVI	dagen	gdd.	ds	vre VEVI	dagen	gdd.	ds	vre VEVI	dagen	gdd.	ds	vre VEVI	dagen	gdd.	ds	vre VEVI					
B 175-225	40	1250	4740	373	4851	26	1923	4688	371	4984	38	1316	5201	391	5490	48	1042	4066	343	4171	38	1316	4633	367	4818
C	37	1351	4770	477	4879	32	1563	4687	474	4983	38	1316	4776	477	5073	40	1250	4286	456	4487	37	1361	4622	471	4845
D	40	1250	4530	566	4652	24	2083	4840	579	5139	36	1222	5134	590	5439	39	1282	4274	555	4474	35	1439	4668	571	4890
E	39	1282	4590	672	4709	24	2083	4831	681	5130	37	1351	5940	726	6260	36	1389	4562	671	4827	34	1471	4993	688	5236
B 225-275	43	1163	5119	388	5398	46	1087	5298	396	5607	39	1282	5512	403	5800	43	1163	5031	398	5145	43	1170	5235	396	5482
C	40	1250	4906	482	5164	45	1111	5935	531	6261	43	1163	3584	501	5694	39	1282	5260	505	5378	42	1198	5389	506	5646
D	36	1389	4969	584	4927	41	1222	5815	618	6132	42	1190	5568	608	5881	42	1190	5033	596	5158	40	1242	5357	602	5543
E	38	1316	5056	690	5327	40	1250	5831	721	6149	38	1316	5688	712	5923	39	1282	5279	707	5411	39	1290	5467	708	5706
B 275-325	39	1282	6058	449	6402	42	1190	6513	491	6886	45	1111	6306	435	6625	41	1220	5316	414	5410	42	1198	6057	447	6340
C	40	1250	5937	546	6273	35	1429	6898	622	7277	43	1163	6563	547	6898	39	1282	5993	548	6052	39	1274	6337	564	6639
D	41	1220	5913	650	6248	42	1190	6532	714	6906	44	1136	6481	644	6803	39	1282	5632	631	5691	42	1205	6156	660	6430
E	33	1515	5873	745	6202	40	1250	6495	821	6860	43	1163	6378	744	6726	40	1250	5934	748	5996	39	1282	6188	765	6462
B 325-375	39	1282	6301	482	6670	45	1111	6952	508	7330	45	1111	6347	509	6622	43	1163	5923	450	5992	43	1163	6389	488	6661
C	36	1389	6706	613	7082	47	1064	7140	631	7519	42	1190	6428	569	6719	41	1220	5916	544	5974	42	1205	6563	590	6840
D	44	1136	5981	703	6344	43	1163	7110	748	7494	46	1087	6212	674	6505	47	1064	5944	645	5999	45	1111	6300	691	6569
E	37	1351	6369	832	6739	46	1087	6921	855	7288	43	1163	6220	766	6507	42	1190	6732	818	6775	42	1190	6578	818	6839
B 375-425	44	1136	8055	552	8457	49	1020	6673	497	6974	44	1136	7110	526	7324	44	1136	7247	556	7393	45	1105	7255	532	7521
C	40	1250	7497	645	7888	44	1136	6730	615	7030	48	1042	7354	637	7560	40	1250	6704	616	6780	43	1163	7076	628	7319
D	44	1136	7690	771	8084	48	1042	6485	723	6795	48	1042	7375	756	7573	42	1190	6976	774	7107	46	1099	7124	755	7384
E	40	1250	6945	855	7325	52	962	7103	861	7412	45	1111	7098	859	7331	37	1351	6866	846	6922	44	1149	7015	856	7267
B 425-475	41	1220	7684	538	8079	48	1042	7487	526	7679	46	1087	7552	549	7604	41	1220	7910	598	8099	44	1136	7649	552	7858
C	55	909	7934	662	8334	46	1087	7652	649	7860	49	1020	7804	665	7868	37	1351	7987	713	8166	47	1070	7841	670	8061
D	47	1064	7934	782	8341	50	1000	7478	761	7699	51	980	7830	799	7889	37	1351	8369	850	8539	46	1081	7869	795	8082
E	42	1190	8410	913	8819	50	1000	7732	884	7923	55	909	8089	916	8154	39	1282	8219	954	8380	46	1075	8093	915	8292
B 475-525	46	1087	8487	557	8894	45	1111	8172	580	8217	44	1136	7996	582	8025	61	820	8428	619	8591	49	1020	8286	587	8449
C	52	962	8415	678	8806	46	1087	8486	703	8531	47	1064	7860	692	7897	49	1020	8259	723	8431	49	1031	8258	699	8426
D	48	1042	8307	795	8842	44	1136	8251	809	8312	41	1222	7897	811	7938	60	833	8443	854	8609	48	1036	8250	820	8457
E	47	1064	7597	881	7987	48	1042	8647	945	8677	42	1190	8283	942	8299	48	1042	8490	968	8656	46	1081	8257	934	8410
B 175-525	292	1199	1952	140	2048	301	1163	2006	147	2087	301	1163	1994	147	2057	321	1090	2041	157	2082	304	1152	1998	148	2069
C	300	1167	2025	178	2125	295	1186	2033	165	2113	310	1129	2070	183	2136	285	1228	1821	168	1857	298	1174	1987	174	2058
D	300	1167	1976	210	2071	292	1199	1983	210	2064	308	1136	2067	216	2133	306	1144	1986	217	2026	302	1159	2003	213	2074
E	276	1268	1789	222	1879	300	1167	2098	252	2177	303	1155	2090	247	2153	281	1246	1872	231	1908	290	1207	1962	238	2029

Bijlage 3 Afwijkingen van eiwitopname (gvre/d/d) en groei (g/d/d) t.o.v. CVB-norm

Bijlage 3 vervolg

Bijlage 3 vervolg